

4.2 Habilitering og rehabilitering utenfor institusjon

Habilitering og rehabilitering (sosial, psykososial og medisinsk) er tidsavgrensede, planlagte prosesser med klare mål og virkemidler, hvor flere aktører samarbeider om å gi nødvendig bistand til pasientens og brukerens egen innsats for å oppnå best mulig funksjons- og mestringsevne, selvstendighet og deltakelse sosialt og i samfunnet.

Kjennetegn ved habilitering og rehabilitering er målrettede og planlagte tiltak, gjerne av kortere varighet, og kontinuerlig evaluering og justering av tiltak. Tiltakene skal være nedfelt i individuell plan eller i rehabiliteringsplan med definert planprosess.

Det understrekes at for f.eks. personer med utviklingshemming, kan habilitering være en pågående prosess gjennom store deler av livet.

Habilitering og rehabilitering utenfor institusjon	
Tjenestebeskrivelse:	Habiliterings- og rehabiliteringsløp vil som regel bestå av mange ulike enkelttjenester/-tiltak, for eksempel helsetjenester i hjemmet og praktisk bistand/opplæring. Habilitering og rehabilitering kan organiseres på ulike måter.
Lovverk:	Pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 a andre ledd ledd jf. helse- og omsorgstjenesteloven §§ 3-1 og 3-2 første ledd nr. 5. Som nevnt over er et habiliterings-/rehabiliteringsopplegg gjerne sammensatt av flere ulike behandlings-, opplærings- og støttetilbud.
Formål:	<p>Rehabilitering er en tidsavgrenset tjeneste som ytes for å kunne gi assistanse/ bistand til brukeren sin egen innsats for å oppnå best mulig funksjon og mestringsevne, likeverd og deltakelse sosialt og i samfunnet.</p> <p>Habilitering er å forstå på samme måte, men er i hovedsak et tiltak som retter seg mot barn eller voksne med medfødt eller tidlig ervervet helse- og/eller funksjonsproblem. Habilitering av personer i denne gruppen er ikke nødvendigvis en tidsavgrenset prosess.</p> <p>Ytes til alle som har behov for habilitering/rehabilitering grunnet medfødt eller ervervet funksjonshemming eller kronisk sykdom, f.eks:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Den som står i fare for å utvikle varig funksjonshemming eller kronisk sykdom. ○ Den som har vanskeligheter med å opprettholde og mestre hverdagsaktiviteter i eget hjem og i andre omgivelser som er viktige for dem.
Målgruppe:	Rehabilitering og habilitering kan gjelde for alle målgrupper og alle aldersgrupper og skal kunne dekke både sosiale, psykososiale og medisinske behov.

	Det kan gjelde for personer med mindre omfattende behov, med middels omfattende behov eller med omfattende behov for tjenester.
Kriterier/Vurdering:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Det må foreligge et potensiale for rehabilitering/habilitering og søker må være motivert for dette. ○ Det skal foreligge en klar målsetting med tiltaket der det fremgår at dette er søkers målsetting. ○ Behovet/tiltaket krever ikke opphold i institusjon. <p>Tverrfaglig tilnærming legges til grunn i vurderingen.</p> <p>Nødvendig undersøkelse og utredning skal ligge til grunn, og ved behov skal det henvises til spesialisthelsetjenesten før habilitering/rehabilitering settes i gang.</p> <p>Kartlegging av behov med IPLOS-vurdering skal gjennomføres.</p> <p>Medisinske opplysninger fra fastlege/spesialist skal innhentes.</p>
Egenandel:	Det kan kreves egenandel for praktisk bistand, der dette inngår i et habilitering/rehabiliteringsopplegg, men ikke for andre tjenester/tiltak utenfor institusjon.